

Latweefchu Uwifes.

Ur augstas Gewefchanas = Summissiones sinu un nowehlefchanu.

Nr. 17. Zettorfdeenâ tannî 27tâ April 1822.

No Leepajas, tannî 10tâ April.

Ïsgahjuschâ mehnefchâ divi fuggi muhsu jahrmallâ frauteja, pirms bija Danfku leels fuggis, kas tannî 9tâ Merz ais leelas Zenfones Nahtskrohga us feklumu usgahje. Dhtrâ bija Englenderu fuggis, kas pee Sefkes = jeb Pappes = Wuifchas Krohga tannî 11tâ Merz us feklumu usfrehje. Abbi fuggi gribbedami us Klaipehdi aiseet, jau klastumâ buhdami tatschu pohstâ gahje, bet no abbejeem paldeews Deewam itt wiffi zilweki tappe isglabhti. — No wiffahm Wahziemmes un zittu semju obftahm raksta no tahdahm nelaimem, fo fchi gadda leelas wehtras par wiffahm juhrehm padarrijuschas.

No Zehkaba pilsfata, tannî 8tâ April.

Scho gadd jau ap 15tu Merz eefahje pirmas struhgas eet, kas eefsch zitteem gaddeem agraki ne notiffe kâ 5 neddelas wehlati, prohti ap Zurgu deenu (23tu April). Jau wairak ne kâ 200 struhgas taggad pee mûms garram ffehju fchas, bet dandj wairak arri ne warram gaidiht, jo Witepska Gubernementâ leels maifes truhkuuns effoht un Nihgê labbiba arri dandj ne makfa (kâ no Nihges dsird, tad struhgas scho gadd tiffai linnus, kannepus, taukus un zittas prezzes, bet ne kahdu labbibu atweddufchas).

No Birschu = Wuifchas (Krons = Buschhoff), Sehlpils aprianki.

Zaggad ar Deewa waligu irr beiguschees tee 3pirimi gaddi tahs jaunâs semneeku buhschanas. Pee mûms un pee muhsu kaimineem, paldeews Deewam wiff labbi gahje un mehâs pateizam schezligam Keisaram ifdeenâs par winna angstu dahwanu. Muhsu draudses Teefa ar prahtu un gudribu farwu gohda ammatu tâ walakajusi, ka ta neds no semneekeem appellazioni

(Capfuhdsefchana pee augstakas Teefas par ne-taifnu Teefas spreedumu) neds no Rungeem fuhdsefchanu, neds no Waldifchanas norahfchanu lihds schim ne redseja, jo winna allaschin ar apdohimu un prahtu pehz muhsu jauneem likkumeem spreedusi. To wiffa draudse ar preeku un pateizibu atfihst. Bet arri muhsu draudses lohzekli meerigi, prahtigi un paklaufigi dsihwoja un mehâs zerrejâs kad tas arri us preefchu tâ buhs. Pee tahs jaunâs Teefas = wihru islassifchanas gandrihs wiffi tee paschi gohda = wihri tappe islassiti, kas lihds schim tahdâ ammatâ stahweja. Tas irr teefcham leels gohds winneem un arridsan gohds wisseem draudses lohze-kleem.

No Kuldigas.

Schinni pawassarâ, pluhdu laikâ, 7 zilweki ar pahrzeltamu laiwu, angfchup rumbes, par Wenti gribbeja braukt. Wezs wihrs, furra feewa un behrns arri laiwâ eefahpj, usnem to darbu wiffus pahrzelt. — Kahdu gabbalu braufuschi wezzais, kas warr buht arri eedsehrees bij, wairs ne ffehj laiwu walidht. Divi wihri, kas tee jaunaki un stipraki bija, no laiwâs islezz un turrahs pee afmineem kamehr tohp glabhti, laiwâ schaujâhs ar to ahtru fraumî no rumbes, dibbeni papreefch wogahjusi, pehzaki atkal zeltahs us angfchu, bet apgahsta. Tas wezs wihrs, winna feewa un tas behrns gull wiffi us to apgahstu laiwu peetehrufchees, tee divi zitti, jauni laudis buhdami peld uhdeni, un sweijneeki glabhj papreefch to weenu, tas ohtrais slihke, bet ahtri ar laiwes ahkeem iswilfts gan bij apgihbis bet frohga atkal atfpirge. Wezzais ar feewu un behrnu arri tappe glabhti no teem gohdigeem sweijneekeem. — Nihlais lassitais, atfihsti schê Deewa rohku un pateizi Winnam tam wiffuspehzigam! —

No Dschuhkkes (Dohbeles aprinki), tanni
15tâ April.

Schê kaiminôs weenâ muischâ eefsch muhsu
brandjes jahtneek's, labs un gohdigs puifis, no-
slihzi's. Us paschahm leeldeenahm zitti see-
wischki ar behrneem par lusti ar plohsu us dihki
brauze un schis jahtneek's wehl ar ohtru puifi
to plohsu stuhme; bet ne tahlu no mallas jau
plohsis fahk grunt. — Tad tas ohtrais puifis,
lai seewischkeem fahjas ne tohp flapjas, us
scho sanz: „Woi tu ne mahki peldeht, tad
lezz semunê.“ „Peldeht gan ne mahku,“ schis
atbild, „bet gan es isbriddischi.“ — To faz-
ziis uhdeni eelezz, bet padsitka weeta buhdama,
slihst eefschâ. Gan uhdens to wehl pazehle
us augschu, gan beedris fahrti tam sneedse roh-
kâs; bet jau prahs bija pahrneemts, tâ, kad
to fahrti wairs ne kampe. — Kamehr tad tihflu
dabbuja un ar to winnu iswille, jau ne kahda
palihdsiba no zilwekeem wairs ne geldeja. Tâ
wansch zaur sawu nihligu labprahribu sawu
gallu atradde. Dauds affaras pee winna kappâ
birre; jo kas nihligâ prahâ irr dsihwojis, tas
arri ar nihlestibu un firsnigu schehlumu tohp
pawaddihts; gan dauds firdis wehleja kad
wansch wehl dsihwotu, bet jau Deewam arri
bija labs.

No Alboe's (Pinnu semmes wirs = pilsfata).

No mums us wissu to laifu, kad juhra wal-
lam taggad ifneddelâs leela twaifu laiwe us
Stokolmi (Sweedru semmes wirs pilsfatu) ais-
eet un tapatt arri ifneddelâs no Stokolmes pee
mums pahreet. Ta laiwe eet bez sehgeleem un
aireem, jo twaifi no werdoscha uhdena rittinus
kustina, kas pee laiwes fahneem peetaifitas, un
tâ prett wehju un straumes drohschi warr braukt.
Tahdas laiwes sanz twaifu-laiwes, un schi
leeta schinnis laikôs Englenderu semne irr isdoh-
mata. — Kad pee mums labbibas makfa tag-
gad fahk zeltees, tad Stokolmê zerre, ka muhsu
leela mutta, kas par eewestu labbibu jamakfa,
lehtaka taps atlaihta un kad tadehl no Stokol-
mes labbibu warrehs atwest schurp.

Is teifschana.

Alboe, kâ jau augscham peeminnehts, irr
Pinnu semmes wirs = pilsfats, zittureisi pee

Sweedru, bet taggad ar wissu Pinnu semmi
pee muhsu Kreewu = Walsts peederr. Schis
pilsfats stahw juhmallâ un tê tadehl labba an-
deleschana. Gedsihwotaju kahdu 12000 un
wairak kâ 1000 namini. Tê arri augsta skohla,
kas jau preefsch 182 gaddeem eezelta; ar Swee-
dru semmi leela kuptschoschana un Kungi gan-
drihs wissi no Sweedru zilteem un sweedrisfi
runna.

No tahm nelaimehm un blehdibahm
kas schinni gaddâ Jggaunu-, Wid-
un Kursemme notikkufchas.

Lehrpattê tanni 7tâ Bewrar weena Kreewa
nams fahke degt, bet zaur Vollizes schiglu un
spehzigu paligu ugguns tappe apdsehfts un puss
nams isglahbts. — Appaksch Mas-Sall-azzes-
Muischi, Walmares aprinki, weenas mahjas
ar ugguni aisgahje zaur meitenes neapstatti-
schanu, jo ar deggofschu skallu ugguni bij iskai-
sijusi. Pee Sall-azzes Basnizas-kunga laudim
tanni 18tâ Bewrar weena kaimneeka laidars
nodegge un 8 lohpihi palikke ugguni. Dohmas
bija us kaiminu, bet tas parahdija ka ne effoht
wainigs. Kursemme appaksch Lipstes = Muischi
(Klein-Friedrichshoff) Dohbeles aprinki tanni
17tâ Bewrar divi puschneeku mahjas ar wis-
fahm mahju leetahm pagallam nodegge; ugguns
leekahs zehlees no dsirksteles, kas dehtu skurstinâ
bij peefehrees. Tapatt arri appaksch Baldoh-
nes, Bauffes aprinki, weena kaimneeka rihjas
nodegge, jo dsirksteles, kas no istabas skurstinâ
isfrehje, no leela wehja us rihjas juntu tappe
nestas, jo giunta tschukkuri wissupapreefsch
eesahje degt.

Wellines Pagastâ, Pernawas aprinki, pui-
fis, tanni 20tâ Janwar, no sudmallahm tappe
samalts. Jehkaba pilsfatâ tanni 13tâ Bew-
rar Saldats eefsch affas pee weena namma no-
slihzi's tappe atrasts. Pee Rihges ne zit tahlu
no Bifferes Basnizas tanni 19tâ Bewrar pohlu
semneeku nosistu atradde. Embohtê, Alispattes
aprinki, weena semneeku meita eefsch teefas
ismekleschanahm irr nemta, tapehz kad leekahs
ka behrnu effoht nokawusi. Dahnipilli (to
arri Rewale sanz) weena pilsfatneeze, gribbeda-
ma namma leelus wahrtus aistaisht, no scheem

wahrteem, fo wehifch ar mahti aifwede, ta tappe fatreeka, fa ohtra deena bij jamirft. Tanni pafcha pilfsata fugainees, tai qta Merz few pafcham faklu ar puznafi nogreesis.

Steifchana.

Dahnipils jeb Rewale irr Jggaunu femmes wirs-pilfsats un stahw pee juhmallas, 50 juh-dses no Pehterburges un tik patt tablu arri no Nihges. — Pilfsats finuks un leels, gandrihs ar Nihgu falihdfinajams, bes ween fa masaks. Te irr 7 Lutteru un 6 Kreewu Basnizas un pawiffam 12000 eedfihwotaji. Ohsta branga un dflita, un fuggeem te drohshibas prett wif-feem wehjeem; Rewales ohsta irr ta wiffulab-baka no wiffahm Aufruma juhvas ohstahm, bet tatschu ne warren leela andeleschana te ne-waid, ja dauds tad 200 kuggi par gabdu atnahk. Nispehrna gadda sibbens tanni wiff-finukfaka Basnizas tohrni, fo Olaies Basnizu fauze, eespehre un winsch pagallam nodegge, un gan arri tahds augfts un finuks wairs ue taps us-taifhts.

Teefas fluddinaschana.

Us to wiffaugstaku pawehleschana no 23fcha Oktober 1714, kas tanni 1811ta gadda tappe atjaunota, Widsemnes Gubernementa-Waldifchana zaur patenti no 18ta Mai 1811 pawehlejuf, fa iffatram wesumam, kas no zittahm weetahm us pilfsatu nahk, un ne eet tikkai zaur ween, lai prezzi wedd kahdu weddamu, ta ka arridjan tuffcheem ratteem, 3 afminus, kas ne welf masaku swarru ka 5 mahzimus, pilfsata buhs nowest, pee 10 Kapeifeem strah-pes naudu par iffatru afmini, kas truhft.

Kad nu ta Widsemnes Gubernementa-Waldifchana, us Slohkes Rahts-teefas luhgschana, Kursemnes Gubernementa-Waldifchanai rakstijuf, lai jelle zaur fluddinaschana finnamu darra, fa wiffceem semneeku wesumeem un ratteem, kas itt ihpafchi us Slohkehym nahk, tohs pawehletus afminus buhs lihds west, tad tas schè teek finnamu darrihts, lai tee wesumi un tuffchi ratti, kas no Kursemnes itt ihpafchi us Slohkehym brauz, un ne eet tikkai zaur ween,

tohs peeminnetus femmes likkuunus wehra nem un tohs peeklahjamus afminus lihds wedd. Jelgawas pilli, tanni 7ta April 1822.

(Nr. 1266.) no Ludinghausen = Wolff,
Waldifchanas Teefas = Rungs.
Siftehrs A. Beitler.

Zittas fluddinaschana.

Pokaischu Pagasta-teefas Preefchfehdetais schè finnamu darra, fa winsch schihs leetas, kas leefahs sagtus effam, weenam Saldatam atnehmis, prohti: 1 gabbalu pafchu austa wad-malla, 1 feewifschku fleiti, 1 fihfchu drahni, 3 musselines drahnes un 1 buhwolles drahne. Jhstu sinnu par schahm leetahm Dohbelè grab-matu Pafstes-nammà teek dohta no (1)
ta Leitnanta Stengel.

Kad tas taggad Peewiffes-Muischa mahjo-dams steegelu taifitais Sidor Anton, kas preefch trin gaddeem schè Wainohde ka steegelu-taifitais kuntraktà stahweja, tam arrentes kurretajam schihs Wainohdes = Muischas ar wahrdu Swald Freymann, weenu aiffliehtu, filli nomahletu un ar dshu apfaltu lahdi, ar daschadahm leetahm eefschà, fihlâ dewis prett weenu finntu dahlderu, un kad lihds schin scho fihlu zaur winnas naudas maksaschana naw atnehmis, tad schis steegelu-taifitais Sidor Anton ar scheem raksteem teek aizinahts, fawu fihlu ar atdohschanu to finnts dahlderu, fo par-rada irr, atpirft, eefsch feschahm neddetahm no tahs appafschà rakstitas deenas, ja ne, tad ta lahde ar tahm te eefschà buhdamahm leetahm, tanni 20ta Mai fchi 1822tra gadda, Wainoh-des = Muischà eefsch uhtruppu taps pahrdohda. Wainohde, tanni qta April 1822. (3)

Johann no Saffen,
ka weetneeks ta Wainohdes un Ponemon-Muischu Dsumtskunga no Grotthuf.

Kad schinni gadda dauds leelas Muischas pehz labbas linnfehklas dauds un daschfahrt pee-muns irr apwaizajufchees, tad mehš par to

gahdajufchi, no tahdahn weetahm, fur tee
wiffhabbaki linni aug, fahdu linnfehklas padoh-
mu fakraht, fo mehß preeksch isfehshanas
pahrdohdam tik lehti fà ween warram un labbi
tihritu scheid Zeligawâ no muhsu spihtera, fur
tik dauds fà katram patihk teef isdohda. (1)

Teē brahli C. A. un G. L. Kapp.

Leelajâ Abguldê, Dohbeles Kirsphele diweju
zilweku bes seewahm irr waijaga, kas pee sub-
mallas par kalpeem us gaddu gribb faderretees,
un kam peenahkamas passēs un gramatas irr.
Us scheem Jurgeem to deenesiu warr usnemt un
zif lohnes dabbuhs tas winneem leelajâ Abguldê
taps isteifts. (1)

Issdahwaschanaß.

Graufdes-Muischâ us nahfoscheem Jahneem
1822 jauns Krohgs us leelu Rihges zellu ar
laukeem jeb bes laukeem, us weenu jeb us wai-
raf gaddeem us arrenti irr dabbujams. Grauf-
des-Muischâ par scho Krohgu wissu kas waijaga
warr dabbuht sinnaht. (2)

To pee Behrsebefes-Muischas peederrigu
Krohgu, fur leela pee-eeschana, ar laukeem un

plawahm nahfoschôs Jahnds us arrenti warr
dabbuht. (1)

Tas pee Krohna Pehtera=Valtas= un Wehr-
pes-Muischas peederrigs Krohgs, Ehrseles-
krohgs fauzams, ar laukeem us Jahneem 1822
us arrenti irr isdohdams. Kas winnu gribbetu
usnemt lai teizahß pee Muischas=Waldischa-
nas. (1)

Wezz=Saules-Muischâ (Alt=Kahden) Tabbi
isedesinatās dakstines, 16 Sudr. Rub. par
tuhfstoti, un seegetus, 7½ Sudr. Rub. par
tuhfstoti, warr dabbuht pirft, fo schê pirzejeem
fluddina. (1)

Driffes misseschana.

Tanni 14ta Mwischu lappinâ, eefsch tahs
fa-aizinaschanas preeksch Teefas to parrada-
deweju ta Waldegahles zittahrtiga fainneeka
Sniffer, pee teem wahrdeem: kas fawas
nodohd, tas wahrds mahjas wehl peelee-
kams flahtu.

S i n n a.

Tas Rihges turgus, fo saweem lassitajeem winnâ lappâ Nr. 16. dewam, irr tas Kohp-
mannu turgus, fà us Kohpmannu namnu, fo Beerse fauz, tohp usraftihts, bet us plazzi
turgus allaschin masaks, fà jaw tanni pirmâ Mwischu lappâ peeminnejam. — Tanni 12ta
April Rihgâ us plazzi, pehz weena Muischas-kunga isteiftschanas, schis turgus bijis:

Puhrs rudju tappe maksahs ar	I Rub. 15	lihds	20 Kap.	Sudraba.
— kweeschu	I	80	—	—
— meeschu	—	80	85	—
— auju	—	65	70	—
— rupju rudsu milfu	I	25	—	—
— firnu	I	50	—	—

Pehz naudas turgus japeeminn, fà tanni 10ta April weens Sudraba Rubbuls geldeja
3 Rub. 82 Kap. Papihru naudas. Weens jauns Dahlderis I Rub. 35 Kap. Sudraba
nauda. Peezi Rubbuli Papihru naudas stahweja lihds ar I Rub. 30 Kap. Sudr. naudas.

Den Druck genehmiget, von der Einführungscommission dazu beauftragt, der

Staatsrath Recke.